

Лекція для школярів та батьків

«ЛЕГКІ ГРОШІ — СМЕРТЕЛЬНІ НАСЛІДКИ: ЯК НЕ ПОТРАПИТИ У ПАСТКУ РОСІЙСЬКИХ СПЕЦСЛУЖБ»

Для того, щоб зацікавити та максимально залучити школярів до лекції, пропонуємо розпочати її із кількох запитань до аудиторії. Відповіді на ці запитання дадуть і лектору і самим дітям розуміння того, наскільки школярі є вразливими до можливих вербувань російськими спецслужбами.

- 1. Хто з вас хотів би легко й швидко заробити 1 тисячу доларів? Підніміть руки;**
- 2. Яку роботу ви готові виконати для того, щоб отримати ці гроші? (Заслухати відповіді);**
- 3. А на яку роботу ви б точно не погодилися за 1 тисячу доларів? (Заслухати відповіді);**
- 4. Чи готові ви за ці гроші взяти пакет із невідомим вам вмістом і за завданням «роботодавця» з телеграм-чату віднести його до відділення поліції, щоб там залишити? (Заслухати відповіді).**

Після короткого інтерактиву і спілкування з школярами можна переходити до основної частини лекції.

1. Як зрозуміти, що вас намагаються використати?

Давайте поговоримо про серйозну загрозу, яка стосується кожного. Ворог використовує будь-які методи, щоб завдати шкоди Україні, і один із них – вербування дітей та підлітків для виконання небезпечних завдань. Це можуть бути підпали, мінування, зйомки стратегічних об'єктів, передача інформації або навіть теракти.

Як саме вони діють? Дуже просто:

- До вас у соцмережах пише незнайомец і пропонує «легкі гроші» за виконання простої задачі. Або ви самі натрапляєте на групу в соцмережі, де пропонують легкий та швидкий заробіток.
- Вам натякають, що «це не страшно, нічого поганого не буде».
- Просять «нікому не розповідати», щоб «не зіпсувати справу».
- Вам кажуть «тобі як неповнолітньому за це нічого не буде».
- Залякують або намагаються викликати співчуття – мовляв, «це допоможе нашим, а не ворогам».

Інтерактив: Перегляд сюжету 1+1 про вербування українців (у тому числі й неповнолітніх) російськими спецслужбами.

2. Що робити, якщо вас намагаються завербувати?

Перше і найважливіше правило – **не погоджуватися!**

Припиніть спілкування – не відповідайте, блокуйте підозрілих осіб.

Збережіть докази – зробіть скріншоти листування, контактів, номерів телефонів.

Розкажіть дорослим – батькам, вчителям, представникам поліції, людям, яким довіряєте.

Повідомте в СБУ через офіційний чат-бот: t.me/spaly_fsb_bot

Як діяти, якщо до вас звертаються вербувальники?

Повідомте про спробу вербування в спеціальний чат-бот t.me/spaly_fsb_bot.

Укажіть деталі: пропозиції, номер телефону чи нікнейм особи, яка схилилася до злочину.

Уся інформація є конфіденційною та ретельно перевіряється СБУ.

3. Чому це небезпечно?

Хтось може подумати: *"А що тут такого? Просто зроблю фото або залишу десь коробку, і отримаю гроші"*. Але насправді це злочин, і наслідки дуже серйозні:

- По-перше**, вас просто використовують. Обіцяні гроші ви не отримаєте.
- По-друге**, ви станете співучасником злочину. Відповідальність за теракти чи диверсії настає з **14 років**, і покарання – до **10 років ув'язнення**.
- По-третє**, співпраця з ворогом означає зраду своїй країні, своїм рідним і друзям.

Розвінчання міфів:

- «Я ж нічого поганого не зробив» – навіть просте фото військового об'єкта може стати інструментом для удару ворога.
- «Це просто гра» – наслідки реальні.

4. Кримінальна відповідальність

Вказані злочини можуть бути кваліфіковані відповідно до низки статей Кримінального кодексу України, за які передбачені суворі покарання — до довічного позбавлення волі, зокрема, за статтями:

ст. 111 (Державна зрада) – карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна;

ст. 113 (Диверсія, вчинена в умовах воєнного стану) – карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна;

ч. 2 ст. 194 (Умисне знищення або пошкодження майна) – карається до десяти років позбавлення волі;
та інші.

Нагадуємо, що згідно **ч. 3 ст. 111 ККУ**, громадяни України, які на виконання злочинного завдання іноземної держави **не вчинили ніяких дій і добровільно повідомили органам державної влади України про свій зв'язок з ними та про отримане завдання, звільняються від кримінальної відповідальності.**

5. Як захистити себе в інтернеті?

Інтернет – це головний майданчик для вербування. Ось кілька простих правил, які допоможуть захиститися:

- Не спілкуйтеся з підозрілими незнайомцями.**
- Не розголошуйте особисті дані** (адресу, місце навчання, номери телефонів).
- Перевіряйте інформацію** – не довіряйте всьому, що пишуть у Telegram-каналах. Розкажіть батькам і порадьтеся з ними. Повідомте представникам поліції про отриману пропозицію «легкого заробітку».
- Не ведіться на провокації та шантаж.**

Інтерактив: *Створення особистих правил цифрової безпеки – кожен записує собі 3 головних правила, яких буде дотримуватися.*

Висновки

Головне, що потрібно запам'ятати:

- Не піддавайтеся на маніпуляції!
- Вербування – це не гра, а злочин.

- Якщо помітили підозрілі контакти – повідомте в СБУ (t.me/spaly_fsb_bot).
- Будьте обережні в інтернеті!

І головне – не мовчіть! Якщо у вас є сумніви або підозри – обговоріть їх із дорослими. Ваша уважність та обачність можуть врятувати життя!

Запам'ятайте!

Якщо ви погодитесь виконувати завдання російських кураторів, вас чекають три можливі сценарії і всі вони **негативні**:

1. Смерть від підриву вибухівки
2. Каліцтво. Якщо після вибуху пощастить вижити
3. Тюрма. Бо СБУ і Нацполіція знаходять усіх злочинців

Думайте про наслідки своїх дій, діліться цією інформацією з друзями і не дайте російським спецслужбам використати себе у війні проти України.

Інтерактив:

Перегляд відеоролика, створеного СБУ спільно з відомим кінорежисером Любомиром Левицьким. Це відео показує, як російські спецслужби "полюють" на молодь через інтернет, обіцяючи легкий заробіток, та наголошує на невідворотності покарання.